

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากว๊านพะเยา การศึกษานี้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากว๊านพะเยา ปีการศึกษา 2554 กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร และครู ที่เป็นคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากว๊านพะเยา ปีการศึกษา 2554 รวม 115 โรงเรียน กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนไม่ต่ำกว่า 5% กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยครั้งนี้ เลือกกลุ่มโดยมีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling unit) และเลือกมาโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 99 คน ผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน 66 คน ครูที่เป็นคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 98 คน รวมทั้งสิ้น 262 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน โดยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดปัจจัยความสำเร็จในการประกันคุณภาพ ของสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ และแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน จากหนังสือ ตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ และการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

2. นำแบบสอบถามของไพรัช มณีโชติ (2544) ไพบุลย์ โพธิ์ไพร (2544) สุรวุฒิ ณ ระนอง (2546) (อ้างถึงในสำนักมาตรฐานและประเมินผล , 2546) และ กิตติยา ลีอ่อน (อ้างถึงในสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2551) นำมาคัดเลือกรวบรวมแล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) อีกครั้งได้เครื่องมือดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบ ได้แก่ ขนาดสถานศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษา ความร่วมมือผู้ร่วมงาน และการได้รับการฝึกอบรมด้านประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่างๆ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่สร้างขึ้นจากแนวคิดของ ไพรซ์ มณีโชติ (2544) ไพบูลย์ โพธิ์ไพโร (2544) สุรวุฒิน ระนอง (2546) และ กิตติยา สีอ่อน (อ้างถึงในสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2551) และ มีค่าความเที่ยงโดยสูตร Alpha ของ Cronbach ดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำ จำนวน 10 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .979 2) ด้านทัศนคติของบุคลากรต่อการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 8 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .650 3) ด้านการทำงานเป็นทีม จำนวน 6 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .953 4) แรงจูงใจในการทำงาน จำนวน 8 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .796 5) คุณภาพการสอน จำนวน 9 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .854 6) คู่มือระบบคุณภาพ จำนวน 4 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .736 7) ด้านการสื่อสาร จำนวน 6 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .802 8) การนิเทศ กำกับ และติดตาม จำนวน 5 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .945 9) ความร่วมมือ และการสนับสนุนจากแหล่งอื่น จำนวน 5 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .945 ของบุคลากร 10) การพัฒนาบุคลากร จำนวน 6 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .706 11) ความพร้อมของทรัพยากร จำนวน 5 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .907 12) วัฒนธรรมคุณภาพของของผู้บริหาร จำนวน 7 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .966

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพด้านต่างๆ ดังนี้

1) การบริหารงานแบบกระจายอำนาจ จำนวน 20 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .895 2) การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 5 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .895 3) กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ (PDCA) จำนวน 16 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .918 4) ความพอใจของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ จำนวน 14 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .976

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. คำนวณค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง
3. คำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกัน

คุณภาพภายใน ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง

4. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient) ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง

5. สร้างสมการพยากรณ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นบันได (Stepwise Method) เพื่อพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง

6. กำหนดระดับปัจจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง ปีการศึกษา 2554 ใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานมาก

3 คะแนน หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานน้อย

1 คะแนน หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

7. แปลความหมายระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับปัจจัย หรือระดับความสำเร็จของ

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับปัจจัย หรือระดับความสำเร็จของ

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับปัจจัย หรือระดับความสำเร็จของ

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับปัจจัย หรือระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับปัจจัย หรือระดับความสำเร็จของ

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้

- N หมายถึง จำนวนกลุ่มประชากร
- n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- x หมายถึง ค่าเฉลี่ย
- SD หมายถึง ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- r หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
- R หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
- R^2 หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์
- \bar{y} หมายถึง คะแนนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ได้จากสมการพยากรณ์
ในรูปคะแนนดิบ
- SE_b หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย
- SE_{est} หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
- a หมายถึง ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
- b หมายถึง สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนทั่วไป
- β หมายถึง สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
- SE หมายถึง ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
- * หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- T1 หมายถึง ภาวะผู้นำ
- T2 หมายถึง ทัศนคติของบุคลากร
- T3 หมายถึง การทำงานเป็นทีม
- T4 หมายถึง แรงจูงใจในการทำงาน
- T5 หมายถึง คุณภาพการสอนของครู
- T6 หมายถึง คู่มือระบบคุณภาพและขอบข่ายความรับผิดชอบ
- T7 หมายถึง การสื่อสาร

- T8 หมายถึง การนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการศึกษา
- T9 หมายถึง ความร่วมมือและการสนับสนุนจากแหล่งอื่น
- T10 หมายถึง การพัฒนาบุคลากร
- T11 หมายถึง ความพร้อมของบุคลากร
- T12 หมายถึง วัฒนธรรมคุณภาพของบุคลากร
- O1 หมายถึง การกระจายอำนาจด้านการบริหารทั่วไป
- O2 หมายถึง การกระจายอำนาจด้านการบริหารบุคคล
- O3 หมายถึง การกระจายอำนาจด้านการบริหารงบประมาณ
- O4 หมายถึง การกระจายอำนาจด้านการบริหารงานวิชาการ
- cc หมายถึง การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- pdca หมายถึง กระบวนการทำงานอย่างมีคุณภาพ
- sat หมายถึง ความพึงพอใจของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง
4. สมการพยากรณ์ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามจำนวน 325 ชุด ที่ส่งไปให้ครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปางได้รับคืนมา จำนวน 262 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.61 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ขนาดสถานศึกษา		
เล็ก	236	91.1
กลาง	19	7.3
ใหญ่	4	1.5
2. หน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	99	38.2
ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	66	25.5
ครูที่เป็นกรรมการฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา	94	36.3
3. สถานศึกษาได้รับสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษา		
ได้รับ	238	90.8
ไม่ได้รับ	19	1.9

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. การได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน		
สม่ำเสมอ	234	89.3
บ่อยครั้ง	23	8.8
นานๆครั้ง	1	0.4
5. ได้รับฝึกอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา		
เคย	215	82.1
ไม่เคย	43	16.4

*ผู้ไม่ตอบ จำนวน 4 คน ไม่นำมาวิเคราะห์

จากตาราง 1 แสดงว่าสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก (ร้อยละ 91.1) เป็นผู้บริหาร (ร้อยละ 38.2) สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้รับสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษาสม่ำเสมอ (ร้อยละ 89.3) ผู้ร่วมงานส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 82.1)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับพฤติกรรม
1	ภาวะผู้นำ	3.94	0.94	มาก
2	ทัศนคติของบุคลากร	4.03	0.40	มาก
3	การทำงานเป็นทีม	4.00	0.69	มาก
4	แรงจูงใจในการทำงาน	4.01	0.44	มาก
5	คุณภาพการสอนของครู	4.03	0.37	มาก
6	คู่มือระบบคุณภาพและขอบข่ายความรับผิดชอบ	3.85	0.44	มาก
7	การสื่อสาร	3.73	0.82	มาก
8	การนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการศึกษา	3.77	0.58	มาก
9	ความร่วมมือและการสนับสนุนจากแหล่งอื่น	3.69	0.58	มาก
10	การพัฒนาบุคลากร	4.05	0.64	มาก
11	ความพร้อมของบุคลากร	3.95	0.48	มาก
12	วัฒนธรรมคุณภาพของคณะผู้บริหาร	3.72	0.83	มาก
13	การกระจายอำนาจด้านการบริหารงานทั่วไป	3.90	0.65	มาก
14	การกระจายอำนาจด้านการบริหารบุคคล	3.82	0.91	มาก
15	การกระจายอำนาจด้านการบริหารงบประมาณ	3.95	0.92	มาก
16	การกระจายอำนาจด้านการบริหารงานวิชาการ	3.73	0.86	มาก
17	การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.87	0.70	มาก
18	กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ	3.77	0.64	มาก
	รวม	3.88	0.12	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน (ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ การพัฒนาบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 4.05) คุณภาพการสอนของครู (ค่าเฉลี่ย 4.03) และทัศนคติของบุคลากรต่อการประกัน

คุณภาพการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.03) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมคุณภาพของคณะผู้บริหาร เมื่อพิจารณาภาพรวมระดับปัจจัยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.88)

3. ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และความพึงพอใจของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

ตัวแปร	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	O1	O2	O3	O4	cc	sat	pdca
T1	-	.25	.72	.75	.41	-.01	.72	.63	.63	.17	.08	.84	.26	.70	.68	.51	.30	.54**	.28**
T2		-	.46	.41	.57	.15	.35	.38	.41	.28	.29	.18	-.12	.22	.25	.34	.32	.32**	.27**
T3			-	.67	.49	.06	.60	.55	.55	.23	.24	.64	.10	.51	.52	.50	.27	.45**	.25**
T4				-	.55	.10	.62	.54	.59	.25	.26	.65	.10	.63	.57	.52	.39	.51**	.35**
T5					-	.26	.48	.52	.57	.35	.28	.33	.10	.36	.36	.50	.50	.47**	.43**
T6						-	.10	.07	.19	.05	.14	-.1	-.2	-.1	.05	.05	.11	.03!	.05
T7							-	.80	.75	.26	.15	.68	.19	.56	.54	.38	.26	.47**	.23**
T8								-	.78	.22	.26	.61	.03	.47	.51	.33	.28	.38**	.27**
T9									-	.34	.31	.61	.08	.47	.44	.40	.32	.41**	.31**
T10										-	.74	.39	-.03	.25	.16	.31	.31	.24**	.29**
T11											-	.36	-.20	.12	.06	.19	.23	.15*	.23**
T12												-	.14	.65	.58	.46	.26	.49**	.27**
O1													-	.13	.12	.01	-.1	.06!	-.08
O2														-	.88	.83	.63	.71**	.58**
O3															-	.75	.59	.69**	.53**
O4																-	.75	.67**	.69**
cc																	-	.74**	.91**
sat																		-	.71**
pdca																			-

! R < .10 ไม่มีระดับความมีนัยสำคัญที่ .05

** ระดับนัยสำคัญ .01 , * ระดับนัยสำคัญ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาส่วนมากมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพได้แก่ความพึงพอใจของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพมีระดับความมีนัยสำคัญที่ .01 ทุกตัวยกเว้น คู่มือระบบคุณภาพและขอข่ายความรับผิดชอบ (T6) และ การ

กระจายอำนาจด้านการบริหารงานทั่วไป (O1) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ ความพร้อมของบุคลากร (T11) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4. การสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง

4.1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression analysis) แบบขั้นบันได (Stepwise Approach) เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดี ในการพยากรณ์ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง และสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ ผู้วิจัยใช้ตัวแปรพยากรณ์จำนวน 22 ตัวได้แก่ ขนาดโรงเรียน ตำแหน่งหน้าที่ การสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษา ความร่วมมือของบุคลากร การได้รับการอบรมการประกันคุณภาพการศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (T1) ทักษะคติของบุคลากร (T2) การทำงานเป็นทีม (T3) แรงจูงใจในการทำงาน (T4) คุณภาพการสอนของครู (T5) คู่มือระบบคุณภาพและขอบข่ายความรับผิดชอบ (T6) การสื่อสาร (T7) การนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการศึกษา (T8) ความร่วมมือและการสนับสนุนจากแหล่งอื่น (T9) การพัฒนาบุคลากร (T10) ความพร้อมของบุคลากร (T11) วัฒนธรรมคุณภาพของคณะผู้บริหาร (T12) การกระจายอำนาจด้านการบริหารงานทั่วไป (O1) การกระจายอำนาจด้านการบริหารบุคคล (O2) การกระจายอำนาจด้านการบริหารงบประมาณ (O3) การกระจายอำนาจด้านการบริหารงานวิชาการ (O4) การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (CC) และ กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ (pdca) ตัวแปรเกณฑ์ ความสำเร็จในการประกันคุณภาพด้านความพึงพอใจของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ (sat) ปรากฏ ดังตาราง 4 – 5

ตาราง 4 การวิเคราะห์ตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตัวพยากรณ์	R	R ²	F
1. กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ (pdca)	.707	.498	260.412**
2. การกระจายอำนาจด้านการบริหารงบประมาณ	.800	.640	230.622**
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	.785	.661	170.260**
4. ความร่วมมือของผู้ร่วมงาน	.820	.667	131.417**

** ระดับนัยสำคัญ .01

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า ตัวพยากรณ์ที่ถูกเลือกเข้ามาเป็นอันดับแรก คือ กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ การกระจายอำนาจด้านการบริหารงบประมาณ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ ความร่วมมือของ

ผู้ร่วมงาน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์เท่ากับ .707 , .800, .785 และ .820 หรือ 49.80 % , 64.00 % , 66.10 % และ 66.70 % ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ (b) ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R²) ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (a)

ตัวพยากรณ์	b	SE _b	t
1. กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ (pdca)	.555	.048	11.639**
2. การกระจายอำนาจด้านการบริหารงบประมาณ	.241	.042	5.689**
3.ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	.158	.037	4.275***
4.ความร่วมมือผู้ร่วมงาน	-.185	.078	-2.379*

** ระดับนัยสำคัญ .01 , R = .820 , a = .316 , R² = .667 , SE_{est} = .188

จากตาราง 5 แสดงว่า เมื่อนำตัวแปรปัจจัยทั้ง 22 ตัวแปร ไปหาความสัมพันธ์เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ โดยใช้ความพึงพอใจของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในเป็นตัวแปรเกณฑ์ ตัวพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) ที่ดี คือ กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ การกระจายอำนาจด้านการบริหารงบประมาณ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ ความร่วมมือผู้ร่วมงาน ส่งผลต่อความพึงพอใจในการประกันคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร ยกเว้น ความร่วมมือผู้ร่วมงาน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .820 สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ได้ร้อยละ 66.7 (R² = .667) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) เท่ากับ .188 ได้สมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\text{ความพึงพอใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ} = .316 + .555 (\text{กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ}) + .241 (\text{การกระจายอำนาจด้านงบประมาณ}) + .158 (\text{ภาวะผู้นำของผู้บริหาร}) - .185 (\text{ความร่วมมือผู้ร่วมงาน})$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย

บทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะได้อภิปรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนที่เป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวนโรงเรียนละ 3 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 115 โรงเรียน ได้แบบสอบถามคืน 99 โรงเรียน จำนวน 262 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบ ได้แก่ ขนาดสถานศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษา ความร่วมมือผู้ร่วมงาน และการได้รับการฝึกอบรมด้านประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่างๆ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่สร้างขึ้นจากแนวคิดของ ไพรซ์ มณีโชติ (2544) ไพบูลย์ โพธิ์ไพโร (2544) สุรวุฒิน ระนอง (2546) และ กิตติยา สีอ่อน (อ้างถึงในสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2551) และมีค่าความเที่ยงโดยสูตร Alpha ของ Cronbach ดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำ จำนวน 10 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .979 2) ด้านทัศนคติของบุคลากรต่อการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 8 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .650 3) ด้านการทำงานเป็นทีม จำนวน 6 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .953 4) แรงจูงใจในการทำงาน จำนวน 8 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .796 5) คุณภาพการสอน จำนวน 9 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .854 6) คู่มือระบบคุณภาพ จำนวน 4 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .736 7) ด้านการสื่อสาร จำนวน 6 ข้อ

ค่าความเที่ยงเท่ากับ .802 8) การนิเทศ กำกับ และติดตาม จำนวน 5 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .945 9) ความร่วมมือ และการสนับสนุนจากแหล่งอื่น จำนวน 5 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .945 ของบุคลากร 10) การพัฒนาบุคลากร จำนวน 6 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .706 11) ความพร้อมของทรัพยากร จำนวน 5 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .907 12) วัฒนธรรมคุณภาพของของผู้บริหาร จำนวน 7 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .966

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพด้านต่างๆ ดังนี้

1) การบริหารงานแบบกระจายอำนาจ จำนวน 20 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .895 2) การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 16 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .982 3) กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ (PDCA) จำนวน 16 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .918 4) ความพอใจของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ จำนวน 14 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .976

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. คำนวณค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของปัจจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง
2. คำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง
3. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient) ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง
4. สร้างสมการพยากรณ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นบันได (Stepwise Method) เพื่อพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน (ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ การพัฒนาบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 4.05) คุณภาพการสอนของครู (ค่าเฉลี่ย 4.03) และทัศนคติของบุคลากรต่อการประกันคุณภาพการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.03) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมคุณภาพของบุคลากร เมื่อพิจารณาภาพรวมระดับปัจจัยอยู่ในระดับมาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนมากมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพได้แก่ความพึงพอใจของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพมีระดับความมีนัยสำคัญที่ .01 ทุกตัวแปรยกเว้น คู่มือระบบคุณภาพและขอข่ายความรับผิดชอบ (T6) และ การกระจายอำนาจด้านการบริหารงานทั่วไป (O1) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ ความพร้อมของบุคลากร (T11) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การสร้างสมการพยากรณ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นบันได (Stepwise Method) เพื่อพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในได้แก่ความพึงพอใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ถูกเลือกเข้ามาเป็นอันดับแรก คือ กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ การกระจายอำนาจด้านการบริหารงบประมาณ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ ความร่วมมือของผู้ร่วมงาน มีความสัมพันธ์กับความพึงใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์เท่ากับ .707 , .800, .785 และ .820 หรือ 49.80 % , 64.00 % , 66.10 % และ 66.70 % ตามลำดับ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\begin{aligned} \text{ความพึงพอใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ} = & .316 + .555 (\text{กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ}) + \\ & .241 (\text{การกระจายอำนาจด้านงบประมาณ}) + .158 (\text{ภาวะผู้นำของผู้บริหาร}) \\ & - .185 (\text{ความร่วมมือผู้ร่วมงาน}) \end{aligned}$$

การอภิปรายผล

การอภิปรายผล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลำปาง ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้าน การพัฒนาบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 4.05) คุณภาพการสอนของครู (ค่าเฉลี่ย 4.03) และทัศนคติของบุคลากรต่อการประกันคุณภาพการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.03) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรีสมร แป้งหอม (2545: บทคัดย่อ) ปัจจัยการบริหารที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาย จินะเสนา (2548:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากฎีเกิด พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ กุสุมา วิเศษ (2548: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ต้องเริ่มต้นที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารจะเป็นผู้นำทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 51) ที่กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่ทำให้การประกันคุณภาพภายในประสบผลสำเร็จ เพราะผู้บริหารเป็นแกนหลักในการบริหารและดำเนินการร่วมกับแกนนำอื่นๆ เพื่อช่วยผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุน และประสานให้บุคลากรภายในสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายนอกมาร่วมกันทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองของสถานศึกษาให้ผสมผสานกับการวางแผนการดำเนินงานและการปรับปรุง ไม่ใช่เป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและมีความเชื่อมโยงกับภารกิจต่างๆ ของสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ ด้านบริหาร กิจกรรมนักเรียน ไม่ว่าด้านการพัฒนาบุคลากร คุณภาพการสอนของครู และทัศนคติของบุคลากรต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ฯลฯ นับเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงของคณะผู้บริหารที่ต้องพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้บรรลุมาตรฐานที่ต้องการในทุกๆด้าน โดยจะต้องกับร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงาน ออกแบบการประเมินตนเอง และกำหนดแผนพัฒนาสถาบันการศึกษานั้นๆ

2. จากผลการวิจัยที่ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนมากมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพได้แก่ความพึงพอใจของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพมีระดับความมีนัยสำคัญที่ .01 เกือบทุกตัวแปร ยกเว้น เพียง 3 ตัวแปร คือ คู่มือระบบคุณภาพและขอข่าความรับผิดชอบ (T6) และ การกระจายอำนาจด้านการบริหารงานทั่วไป (O1) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ ความพร้อมของบุคลากร (T11) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสมร แป้งหอม (2545: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทางบวกและอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุนีย์ ทองหล่อ (2548: 98) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และเป็นความสัมพันธ์ทางบวกเช่นเดียวกับ สุชาย จินะเสนา (2548:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล

ต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากู้เก็ด พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการนำโรงเรียนเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังที่ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 51) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับ กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยผู้บริหารเป็นแกนนำในการจัดทำแผน รวมทั้งกำกับ ติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผน การนำผลจากการประเมินตนเองมาใช้ในการปรับปรุงสถานศึกษาและ การรายงานผลให้สาธารณะชนรับทราบ ดังนั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามี ความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษาทุกแห่ง และถือเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการ บริหารที่ขาดไม่ได้ ทั้งนี้เพราะว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะเป็นขั้นสำคัญที่จะสะท้อนกลับ ให้ผู้บริหาร โรงเรียนและบุคลากรใน โรงเรียน ได้รับรู้ถึงระดับคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยในการ พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้สูงขึ้น และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งนอกจากจะ ส่งผลดีต่อบุคลากรใน โรงเรียนแล้วยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการคือ ผู้ปกครอง และ ผู้เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนมีศักยภาพที่จะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและได้

3. จากผลการวิจัย การสร้างสมการพยากรณ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นบันได (Stepwise Method) เพื่อพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ความพึงพอใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ถูกเลือกเข้ามาเป็นอันดับแรก คือ กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ การกระจายอำนาจด้านการบริหารงบประมาณ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ ความร่วมมือของผู้ร่วมงาน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์เท่ากับ .707 , .800, .815 และ .820 หรือ 49.80 % , 63.80 % , 66.10 % และ 66.70 % ตามลำดับ ได้สมการพยากรณ์ในรูป คะแนนดิบ ความพึงพอใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ = .316 + .555 (กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ) + .241 (การกระจายอำนาจด้านงบประมาณ) + .158 (ภาวะผู้นำของผู้บริหาร) - .185 (ความร่วมมือผู้ร่วมงาน) สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าตัวแปรด้านกระบวนการทำงานแบบคุณภาพมีค่านำหนักความสำคัญสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของชาติชาย พิมพิไสย (2543 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา

(การวางแผนปฏิบัติงานและการดำเนินการตามแผน) และด้านการตรวจสอบและปรับปรุง (การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยปฏิบัติให้ครบวงจรการทำงาน 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผนการทำงาน (Plan) การปฏิบัติงานตามแผน (Do) การตรวจสอบหรือการประเมินผลการทำงาน (Check) และการนำผลการประเมินย้อนกลับไปปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (Action) การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นกระบวนการการทำงานตามปกติของโรงเรียน จึงทำให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีการปฏิบัติในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะหัวใจสำคัญของการประกันคุณภาพ คือการพัฒนากระบวนการดำเนินงานตามระบบ ซึ่งต้องใช้ กระบวนการทำงานแบบคุณภาพ (PDCA) ครบทุกขั้นตอน อย่างต่อเนื่อง โดยมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย นำผลการประเมินไปปรับการทำงานจนได้แผนการพัฒนางานทุกด้าน ทำให้งานทุกด้านในโรงเรียนสำเร็จบรรลุตามมาตรฐาน ได้ซึ่งถือว่าเป็นความพอใจของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ส่วนตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญรองมา คือ การกระจายอำนาจด้านการใช้งบประมาณ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และความร่วมมือของบุคลากร ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศนีย์ หมูคำ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดกำแพงเพชร ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา มี 4 ตัว ที่มีนัยสำคัญของการพยากรณ์ ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านผู้บริหาร ด้านการวางแผน และด้านครูผู้สอน และ ยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุนีย์ ทองหล่อ (2548: 97-99) ได้ศึกษาเรื่องเรื่องปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในระดับสูง คือ ด้านวัฒนธรรมองค์กร และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร สอดคล้องกับผลวิจัยของเชิดชัย ฮวดศรี (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมากที่สุด 5 ด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และด้านสารสนเทศ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ 0.73 มีอำนาจการพยากรณ์ได้ ร้อยละ 54.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งเป็นไปในเดียวกับที่ รมชชัย บุญลือ และคณะ(2552 :

<http://ronnachai-boonlue.blogspot.com/2009/07/blog-post.html> เข้าถึงเมื่อ 6 สิงหาคม 2555) ได้สรุปบทความวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองไปปฏิบัติ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยระดับบุคลากร ได้แก่ ความผูกพันต่อองค์กร การปรับตัว และการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองไปปฏิบัติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.618 ถึง 0.730 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทุกค่า ปัจจัยระดับโรงเรียน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และการจูงใจ มีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองไปปฏิบัติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.510 ถึง 0.631 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า และปัจจัยระดับบุคลากรทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ ความผูกพันต่อองค์กร การปรับตัว และการมีส่วนร่วม ส่งผลทางบวกต่อปริมาณการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งร่วมกันอธิบายความแปรปรวนปริมาณการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองไปปฏิบัติได้ร้อยละ 30.53 ปัจจัยระดับโรงเรียนทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และการจูงใจ ไม่ส่งผลต่อปริมาณการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองไปปฏิบัติ ทั้งนี้เป็นเพราะตัวแปรด้านการกระจายอำนาจด้านงบประมาณ ภาวะผู้นำ และการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานนับเป็นตัวแปรในการบริหารงานที่ดีของผู้บริหารทั้งสิ้น ซึ่งย่อมส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรพยายามพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มทักษะในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร การกระจายอำนาจด้านงบประมาณ และด้านการสนับสนุนการทำงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน ร่วมกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการใช้กระบวนการแบบคุณภาพ (PDCA) อย่างจริงจัง ต่อเนื่องในทุกๆงานของสถานศึกษา

1.3 ครูในสถานศึกษาต้องตระหนัก และปฏิบัติงาน โดยการใช้วงจรคุณภาพทุกขั้นตอนครบอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขตลอดเวลา และต้องร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้อง จนเกิดเป็นค่านิยมและวัฒนธรรมของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ ตามขนาดโรงเรียน เพื่อนำมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

2.3 ควรมีการวิจัยในลักษณะเช่นนี้ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์อื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเชิงสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หรือทำการวิจัยโดยใช้โมเดลลิสรูปแบบมีตัวแปรแฝงซึ่งสามารถทราบค่าอิทธิพลของตัวแปรแฝงในแต่ละปัจจัย ซึ่งจะทำได้ข้อค้นพบที่หลากหลายและเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้มากยิ่งขึ้น